

nemmelig mit Hovedønske — maage faae en større Selvstændighed og en større Myndighed, men ogsaa, at der maa blive en friere Bevægelse, at Valgretten maa blive udvidet, men ikke paa en saa forunderlig combineret og compliceret Maade som den, der er foreslaaet i Lovforslaget. Det var det, jeg meente, at man, ved at lade Loven komme under en omhyggeligere og nøiagtigere Bearbejdelse, kunde foranledige, og at derved maaskee kunde fremkalde en Afvigelse fra det Foreslaaede.

Der er Et og Andet i Lovforslaget, som jeg ikke saa ganske forstaaer, men som maaskee kan blive klarere under Sagens Behandling, naar de enkelte Paragrapher komme for, og jeg skal derfor heller ikke videre nu opholde mig derved; men det, som i Særdeleshed er mig imod deri, det er, at jeg synes, at Lovforslaget bærer Vidnesbyrd af, enten, at være ligesom blevet udarbejdet ved Bordet, uden at man ret har tænkt sig, hvorledes Forholdene ere i Livet, — Forslaget kan altsaa være theoretisk rigtigt, eller idetmindste theoretisk begrundet, uden at det derfor kan blive ret praktisk, — eller ogsaa seer det ud, som om man har villet give Noget, men har været bange for at give for Meget, og denne Halvhed, denne Afforderen er mig alletider yderst imod i alle Livets Anliggender. Det, Noget har Ret til, maa han have fuldstændig Ret til, og man skal derfor ikke sige: Du har Ret til det og det, og vi ville ogsaa indrømme dig Noget deraf, imod at Du igjen skal estergive Noget. Valgrettens Udøvelse skulde, efter mit Begreb, have været indrettet saaledes, at alle de, der havde Ret til at vælge, skulde have fuldstændig Ret dertil; Retten skal være for den Ene aldeles som for den Anden. Hvorvidt det nu er aldeles rigtigt eller ubørbart, skal jeg ikke nærmere indlade mig paa at deducere eller godtgjøre; men Sagen stiller sig saaledes for mig, og det vil jeg, naar jeg sit med Sagen at gjøre, søge at gjøre gjældende saa godt, jeg formaaer. Jeg har altsaa det imod Lovforslaget, at det giver sig ud for at støtte sig til Grundlovens § 96, uden virkelig at have Ret dertil, uden virkelig at maatte give sig ud derfor, og dernæst mod det deri foreslaaede Valgsystem, som paa ingen

Maade kan tiltale mig, hverken i dets Bæde eller i Udforelsen deraf.

Bardenfleth: Det er i en meget lidet misundelsesværdig Stilling, at de Medlemmer af Thinget ere, der, som jeg, ikke have kunnet føle sig tilfredsstillede ved det Lovforslag, som her foreligger, som tidligere er fremgaaet af en meget udførlig Discussion her i Landstinget, og som senere er blevet saa at sige eenstemmigt vedtaget i det andet Thing. Jeg seer meget godt de Banskkeligheder, som ville stille sig i veien for, at man skulde kunne vente nogen Forandring i det Resultat, som saaledes er vundet; men, naar man, saaledes som jeg, seer store Ulemper, og, som det synes mig, ikke uvesentlige Farer for den fremtidige Udvikling af vore communale Forhold, dersom dette Forslag bliver til Lov, kan man dog ikke tilbageholde de Betænkkeligheder, som ere opstaaede, og, naar man da har fremsat dem med den Styrke, man formaaer, med tilbørligt Hensyn til den Korthed, som vel ogsaa Sagens tidligere Forhandling synes at gjøre Krav paa, saa troer jeg, at man har udført sit Kald, saa kan man sige den gamle Sætning: dixi et liberavi animam meam; nu har jeg udtalt min Mening, saa faaer det at gaae, som det kan.

Jeg skal ikke opholde mig længe ved de almindelige Betænkkeligheder, som ere fremsatte mod Lovforslaget; de gaae jo væsentligt ud paa, at man har begyndt med at ville ordne Valgretten, istedetfor at begynde med at bestemme Myndigheden for Communerne. Jeg seer meget vel, at man ligesaa godt kan svare dertil, at man gaaer en feil Vej ved først at ville ordne Myndigheden, førend man veed, til hvem man skal betroe denne Myndighed, og det kan være et stort Spørgsmaal, hvilken Vej, man rettest vilde gaae; men derimod troer jeg rigtigt nok, at den eneste rette Vej vilde være, at man tog hele Sagen for under Et, at man ordnede baade Valgretten og Myndigheden paa eengang; thi saa kom man ikke i den Forlegenhed at skulle ordne denne Sag, førend man vidste, hvorledes den anden Sag, som jo dog altid staaer i en meget nær Forbindelse dermed, vilde blive ordnet. Den anden Betænkkelighed, som man ogsaa fra et mere